

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. 30 krajc. na leto.

Štev. 5.

V Celovcu 15. maja 1875.

XXIV. tečaj.

Pridiga za praznik presv. Rešnj. telesa.

(Jezus — naj ljubeznjivši gost naše duše.)

(Konec.)

b) In ko ste, ljubeznjivi! Jezusa že prav ponižno povabili, morate mu tudi kraj odkazati; kjer bo prebival, in ta kraj mora biti lepo osnažen in čist. Kje pa je tisti kraj, kamor želi nebeški gost Jezus Kristus počivat iti? Kristjan! ta kraj je tvoje serce in ta kraj moraš očistiti v zakramentu sv. pokore, saj veš, kar sv. Pavl v svojem listu do Korinčanov govori: „Naj človek sam sebe presodi; in tako naj je od tega kruha, in pije od kelha.“ In kdo se ne spominja lepe Jezusove prilike, ktero je sv. Matevž zapisal, in nam pripoveduje od človeka, ki ni imel svatovskega oblačila in je bil veržen v vnanje temo. Tudi ti, moj kristjan! kader nisi v gnadi božji, pa vendar k božji mizi stopiš, nimaš svatovskega oblačila, in „si ješ in piješ, kakor sv. Pavl pravi, večno pogubljenje.“ Zatorej, moji prijatli in prijateljice! posnemajte pobožnega Jožefa iz Arimateje! Od tega se bere, da je Kristusovo truplo s križa snel, in ga v bel čist pert zavil. „Iz tega se moramo učiti, pravi sv. Gregor Nisanski, da naj tudi mi Kristusovo telo v čisto serce položimo.“ — In glejte! že od nekega ajdovskega učenika, Perikla z imenom, se bere, da si je naj lepšo obleko priskerbel, ko je bil nekda k imenitni gostiji povabljen. Nekdo ga bara, zakaj tako dela? In on odgovori: „Zato, da lep grem k lepemu.“ O keršanska duša! premisli besede modrega ajda! Pri sv. obhajilu greš k naj boljši in naj dražji gostiji, ti greš k Jezusu naj lepšemu; o obleci tudi ti oblačilo nedolžnosti in gnade božje, pojdi skoz vrata resnične pokore k naj lepšemu, da tudi On v tvoji duši najde čist, lep in prijeten kraj! Zdihuj tudi ti večkrat z bogaboječim Tomažem Kempčanom rekoč:

„O Gospod! na altar tvoje sprave položim vse svoje grehe in hudobije, ktere sem pred tebo in tvojimi angelji doprinesel, od dne, kader sem prvič grešil, noter do zdajne ure, zažgi vse vkup, in požgi jih z ognjem svoje ljubezni; zbrisi vse madeže mojih grehov; očisti mojo vest od vse hudobije, in dodeli mi zopet svojo gnado; odpusti mi popolnoma vse, in vzemi me med svoje otroke. — Bodi mi gnadljiv in milostljiv, ker tukaj pred teboj, moj Bog! klečim.“

2. Če vas kak imeniten človek obišče, je vaša prva skerb, da mu kaj boljšega jesti pripravite. Od veliko imenitnih in bogatih gostij se bere, ktere so neverni Gerki in Rimljani napravljali. Ktere jedi pa Jezus Kristus, nebeški gost, poželi, kader pride naše serce obiskat? Boljše in prijetnejše jedi nebeškemu gostu ne moremo pripraviti, kakor

a) to, da greh zapustimo in se na pot čednosti podamo. Tudi to vam bom iz sv. pisma dokazal. — Pri sv. Janezu se bere, da se je Jezus truden od pota pri Jakobovem studencu vsedel, in njegovi učenci so bili v mesto odšli, so mu jesti prinesli in so rekli: „Mojster jej!“ Jezus pa jim reče: „Jes imam jed, ktere še ne poznate.“ Kakošna pa je ta jed? Lepo nam na to vprašanje sv. Križostom odgovori: „Zveličanje ljudi, spreobnjenje grešnikov je Kristus svojo jed imenoval, ker, kakor mi jedi poželimo, ravno tako poželi tudi Kristus naše dušno zveličanje.“ Kdor se iz celega serca k Jezusu oberne, ta mu naj boljšo gostijo naredi, in ne samo naj boljšo jed, tim več tudi naj boljšo pijačo. To zopet vidimo iz sv. pisma. Sv. Janez daleč takole piše: „Ko je sedel Jezus poleg studenca, pride žena iz Samarije vodo zajemat.“ Jezus jej reče: „Daj mi piti.“ Zakaj je neki Jezus od žene piti prosil? Na to odgovarja sv. Križostom: „Kristus, ki je sam živi studenec, je sedel pri studencu; in ko bi lahko pil, vendar ni hotel, temveč sam je zapustil pijačo; mene žeja po zveličanju človeškega roda,“ je rekel Jezus — in ne zato, da sam pijem, sedim tukaj, ampak da naredim drugim pijačo svoje božje gnade.“ Glejte ljubeznjivi! tako je torej spreobnjenje grešnika naj boljša jed in naj ljubša pijača Jezusu, nebeškemu gostu.

Po gostiji se imenitnemu gostu zahvalimo,

b) da se je ponižal k nam priti; ravno tako in še bolj smo se dolžni tudi Jezusu s ponižnim in pobožnim srcem zahvaliti, da se je ponižal priti On, vsegamogočni nebeški gost, pod streho revnega grešnika. — Ko je sv. Alfonz Rodrigvec Jezusa pri sv. obhajilu prejel, kipelo je njegovo serce od veselja, ljubezni in hvaležnosti do Jezusa, nebeškega gosta. Mislil si je, da njegovo serce je velika soba, v kateri sta stala dva trona, na enem je sedel Jezus, na drugem njegova presveta Mati Marija. Mislil si je, kakor da bi on pred Jezusovimi in Marijinimi nogami klečal, zato je tudi molil: „Čast bodi Bogu Očetu, Sinu in sv. Duhu itd., in zahvalno pesem: „Tebe Boga hvalimo itd.“, in ko je prišel do besede: „Nebo in

zemlja ste polne tvoje časti," — je on vse stvari povabil, naj bi ž njim Bogu čast in hvalo prepevali. — In koliko lepih izgledov beremo tudi še dandanešni od spreobrnjenih Indijancev in drugih ajdov! In ni tega zdavnej, ko je neka Indijanska mati svojo hčerko prav lepo podučevala, kako se mora pri sv. obhajilu zadržati in se Jezusu, svojemu nebeškemu ženinu, zahvaliti; potem pa jo je oblekla v prav čedno oblačilce. Med tem, ko je bila hčerka v cerkvi, je mati po hiši vse lepo pometla, posnažila in z dišavami pokadila. Kakor hitro hčerka domu pride, objame jo veselo in pelje pred lepo podobo križanega Jezusa, da bi se mu tukaj še enkrat zahvalila za veliko gnado, katero jej je skazal v presv. Resnjem telesu. O kako lepa in hvale vredna, ljubeznjivi! je navada keršanskih staršev, ki svoje otroke lepo od tega najsvetejšega zakramenta podučujejo, in jim živo na serce govorijo, da bi Jezusa nebeškega gosta vselej vredno prejemali!

Pa žalostno je viditi v naših časih marsiktere kristjane, ki komej od božje mize ustanejo, pa že čez vrata vunkaj leté, in ne pomislijo, kaj in koga so prejeli, tudi nimajo časa, se zahvaliti Jezusu, da se je ponižal k njim priti. Ko domu pridejo, so njih perve stopinje v slabo tovaršijo, začnejo igrati, druge opravljati ali leno postopati; nekteri še celo med potjo po kerčmah ostanejo, in tako, namesto Bogu služiti, na novo grehu služijo; pa ti se tudi ne smejo čuditi, če jim bo enkrat Kristus rekel: „Jes vas ne poznam.“

Sklep.

Oj kristjani! da bo nebeški gost Jezus pri nas ostal, tako ga večkrat s ponižnim srcem povabimo, očedimo svoje serca v zakramentu sv. pokore, pripravimo mu dobro jed in prijetno pijačo s tim, da se poboljšamo; ne pozabimo pa tudi, se mu spodobno zahvaliti za vse gnade, ki jih nam On v tem presv. zakramentu deli; le tako bo on z nami sklenjen, in mi ž njim; saj v današnjem sv. evangelju govori: „Kdor je moje meso, in pije moje kri, ostane v meni in jes v njem.“ O kristjani! lep in vesel praznik je danes; zato se je pa tudi naša vas pomladila in vsa ozelena stoji. — Vunkaj na polje nas kliče vbrani glas zvonov in vesel strel se razlega po naši dolini. — Praznično oblečeni pojdete v procesiji spremljat kralja nebes in zemlje. O ljubi moji! prinesite pa tudi k procesiji pobožno in ponižno serce in prosite usmiljenega Jezusa, da tudi milostljivo od nas odverne hudo šibo vojske, kuge in lakote, posebno kuge vsakega greha; saj bote tudi mašnika slišali peti: „Od bliska in hudega vremena — od kuge, lakote in vojske, — od vsega hudega;“ — o odgovorite tudi vi v svojem sercu: „Libera nas Domine, reši nas o Gospod!“ Prosite pa tudi nebeškega gosta, da bi vam pomagal tako živeti, da bi tako srečni bili, tudi procesijo v sv. nebesa enkrat obhajati. Amen.

Pridiga za II. pobinkoštno nedeljo.

(Od nebeške večerje.)

„Nekdo je napravil veliko večerjo in jih je veliko povabil.“ Luk. 14, 16.

V v o d.

Jezus je bil nekda j od nekega Farizeja na večerjo povabljen. V sredi gostov sedeč je tudi pri tej priložnosti kakor povsod razsejal svojega nauka zveličansko seme. Ko je videl namreč, kako si pričujoči prve sedeže izbirajo in se pipljejo za nje, uči jih prijazno, naj si ne izbirajo sedežev, ampak naj s poslednjim za dobro vzamejo, da bo čast toliko večja, če hišni gospodar pride in ponižnega gosta na prvo mesto pokliče. Potem pa še drugo resnico razklada; obernal se je proti taistemu, ki Ga je bil povabil (Luk. 14, 12—15): „Kedar kosilo ali večerjo napraviš, nikar ne vabi svojih prijatelov, ne svojih bratov, ne sorodnikov, ne bogatih sosedov, da te morebiti tudi oni ne povabijo in da se ti ne poverne. Temuč kedar gostovanje napraviš, povabi uboge, hrome, kruljeve in slepe; in blagor ti bo, ker ti nimajo poverniti; zakaj povernjeno ti bo ob vstajenji pravičnih. Ko pa je nekdo, kateri je zraven bil pri mizi, to slišal, rekel mu je: Blagor mu, kateri bo kruh jedel v Božjem kraljestvu!“ Na to začne ljubeznjivi Zveličar priliko povedati, katero smo v današnjem sv. evangelju slišali od človeka, kateri je veliko večerjo napravil in jih je veliko povabil.

Mislili so si namreč Farizeji in Judje sploh, da je nebeško kraljestvo le njihovo, ker so izvoljeno ljudstvo božje, vsi drugi pa ga ne bojo deležni. Da jim to škodljivo zmoto spodre in potrebno skerb za zveličanje svojih duš obudi, povedal jim je to prelepo priliko od pripravljene večerje in povabljenih gostov. To priliko hočemo tudi mi zdaj bolj na tanko premišljevati. Premišljevali bomo:

1. Kaj je večerja.
2. Kako so se povabljeni izgovarjali?
3. Kaj se je potem godilo?

Preden j v božjem imenu začnem, pripravite svoje serca!

R a z l a g a.

1. Kaj je večerja, od katere je v današnjem sv. evangelju govor? Ta večerja je sv. katoliška cerkev z vsemi njenimi g nadami in naredbami, po katerih nam sad Kristusovega odrešenja dohaja

da tako pridemo k taisti prečudni večerji, katera nam je pripravljena v nebesih. To je ravno razloček med južino in večerjo, da po prvi nas drugo delo čaka, teža in vročina dneva, po večerji pa hladen počitek pa zaslužno plačilo. Tudi kristjan si ne sme na tem svetlu počitka in veselja pričakovati, to mu je prihranjeno še le po srečno dokončanem delavniku sedajnega življenja, kedar se bo večni praznik pričel, veselje brez konca in kraja. Zakaj tako pravi večna Resnica: „Premagavcu bom dal jesti od drevesa življenja, katero je v raji mojega Boga.“ (Apoc. II, 7. 14, 13.) „Blagor mertvim, kateri v Gospodu umerjejo. Odslej, reče Duh, naj počivajo od svojega truda; zakaj njih dela gredo za njimi.“ Tam bodo sedeli pri nebeški večerji, ljubi Jezus Sam jim bo stregel, Jagnje božje jih bo paslo, jih bo napajalo iz studenca večnega življenja.

Od nekega kralja v stari zavezi se pripoveduje, da je napravil sila veliko gostijo. Vse ljudstvo je bilo k taisti povabljen in trajalo je celo pol leta. Vsakdo je jedel in pil, kolikor se mu je ljubilo in tako so se gostovali dan na dan in so bili židane volje. Esther I. Ali kaj je ta pojedina proti večerji, od Boga Samega, nebeškega kralja nam pripravljene, verh tega pa tudi vsi pravični od vseh štirih vetrov svetá, od Adama noter do poslednjega, ki bode v gnadi božji vmerl. Mat. 8, 11: „Povem vam, da jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu.“ In sv. Janez piše (apoc. 7, 9): „Videl sem veliko trumo, ktere nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov, in rodov, in ljudstev, in jezikov stati pred sedežem in pred Jagnjetom.“ Velika se imenuje večerja pa tudi zavoljo obilnosti veselja in sladkosti, ki se nam ondi ponujajo po besedah sv. Pavla: „da nobeno oko ni vidilo itd.“ — Velika se reče ta večerja zadnjič pa še zatagadelj, ker ne bo le pol leta, kakor Perzijanskega kralja, ampak večno trajala; in dokler se vsake posvetne gostarije človek na zadnje naveliča, da se mu jesti in piti že gabi, nebeška gostija pa bo povabljenim vedno ljuba in draga, vedno bolj jim bo dišala. Na to večerjo klicat povabljene, je poslal evangelijski gospodar svojega hlapca, naj pridejo in se pri polni mizi veselijo. Ta hlapec ni nobeden drugi, ko naš Gospod Jezus Kristus, ki je po besedah sv. pisma hlapčevsko podobo na se vzel in človek postal, ne da bi se Njemu streglo, ampak naj bi bil On služabnik vseh. Tri leta je On ljudi vabil, jih nagovarjal, jih opominjal, naj pridejo in se vsedejo k nebeški mizi. Misliti bi bilo, da so Ga radi poslušali in z veseljem prihiteli k večerji jim pripravljene. Ali, žalibog! spolnila se je beseda: „Veliko jih je poklicanih, pa malo izvoljenih;“ veliko je povabljenih, pa tudi onih, kateri za vabilo ne marajo, je veliko število. Čujte, kako so se zanikerno izgovarjali.

2. Pervi je rekel: „Pristavo sem kupil in grem jo ogledat; imej me izgovorjenega.“ Drugi je djal: „Pet jarmov volov sem kupil in grem jih poskušat; prosim te, imej me izgovorjenega.“ Tretji se

je izgovarjal: „Ženo sem vzel in ne morem priti.“ Leti, ki so se tako izgovarjali, so bili pred vsemi drugimi Judje, kateri niso hotli Kristusa spoznati za svojega Zveličarja, ne noter iti v Njegovo cerkev, ker prevzetnost, prenapeta posvetna ljubezen in pa poželjenje mesa jih je zadrževalo.

Taka je pa še zdaj, tako se še zdaj nemarneži izgovarjajo. Pristava, katero si je prvi kupil in šel jo gledat, namesti da bi prišel k večerji, nam je podoba vseh onih, ki skerbijo za nepotrebne reči. Tako tudi marsikteri za prazne, nepotrebne reči, za nečimernosti tega sveta se trudi, med tem pa pozabi na nebesa, pozabi, kar ljubi Jezus pravi: „Le eno je potrebno.“ „Kaj pomaga, ako človek celi svet si pridobi, na svoji duši pa škodo terpi?“ Drugi se je izgovarjal s kupčijo volov, ktere mora skušati iti. Temu so podobni barantavci, rokodelci, lakomniki vsake sorte. Šest dni letajo za minljivim dobičkom, in sedmi den, sv. nedeljo, so povabljeni k božji službi, pa jih ni, ali da za silo pol sv. meše slišijo. Nimajo časa v cerkev; škoda, potrata se jim zdi za vsako urico, katero bi na kaj božjega obrnili. Dokler pobožni farmani v cerkev hitijo, takim se kam drugam mudi; še za spoved, za to toliko potrebno dušno opravilo, še toliko ne vtegnejo, da bi enkrat v letu prišli, da bi svojo rajtingo z Bogom poravnali. In tako nemarno tje v dan živijo, na posvetnem znabiti obogatijo, na nebeškem pa obožajo in na zadnje nebeško večerjo zamudijo, podobni nespametnim devicam, od katerih nam sv. evangelje pravi, da niso imele olja v svojih lampicah in da niso bile pripravljene, ko je ženin prišel; pa tudi niso bile puščene k gostiji. Taka se tudi zanikernim kristjanom godi. Tratijo svojega življenja dni brez skerbi za večnost, in kedar že smert poterka, hočejo si ubogo dušo z oljem gnade napolniti, v pol uri bi radi popravili, kar so dolge, lepe leta zanemarjali, in tako se zgodi, da jih nepripravljene smert pobere in da vrata nebeške večerje zaperte najdejo.

Tretji pa je rekel, da se ženi, in da mu to brani, na večerjo priti. Tako pa tudi govorijo vsi razberzdanci, nečistniki, dobrovoljci, kateri ob nedeljah in praznikih bolj svoje veselje iščejo kakor pa božjo čast, sv. zakramente le redko in še takrat po nevrednem prejemljejo, v gerdem znanji živijo, gerlu in trebuhu strežejo in za kratko, minoče veselje večno dajo; podobni nesrečnemu Ezavu, kateri je za uborno lečo pravice pervorojenstva svojemu bratu Jakobu prodal. Pervorojeni sin je bil pri Izraelcih poglavar vseh svojih bratov in prvi dedič po očetovi smerti; naj večji del dediščine je on prejel in je čez druge gospodoval. Verh tega je pa tudi Abrahamov blagoslov in obljuba Zveličarja le nad pervorojenim počival. Vse te lepe prednosti in pravice pa je Ezav, pervorojeni sin Izakov, ko je nekdan lačen od lova prišel domu, svojemu mlajšemu bratu Jakobu prepustil za lečo jed, katero je bil Jakob ravno za sebe pripravil. Tako delajo tudi od minljivega veselja omamljeni vsi: za ostudne mesene želje nebeško večerjo zamenjajo. Obilnost časnih

dobrot, posebno pa nesramna poželjivost jih slepari, da ne marajo za duhovske, nebeške, božje reči: „zakaj meseni človek ne razume, kar je božjega.“ Od angeljske kraljice Elizabete se bere, da je prederzno rekla: „Rada se nebesom odpovem, naj bi le 40 let kraljevala.“ In res! 40 let je Angleško kraljevo krono nosila, pa tudi katoličane pregnjala, hujši ko staroajdovski cesarji. Ali je pa po smrti, ktera je prišla, kakor si je sama željela, v nebesa bila vzeta, od tega nam zgodovina nič ne pove, tudi nam ne gre soditi. Le samo to nam je znano, da po preteklih 40 letih, ko je na smertni postelji ječala, je celo svoje kraljestvo za eno samo uro življenja ponujala; pa zastonj, čas, ki si ga je bila izgovorila, je dotekel, stopiti je morala na pravico. To naj si zapomnijo vsi taisti, kateri v pozemeljsko čisto zaljubljeni nebeško večerjo in vabilo k taisti v nemar puščajo, prevesele božje obljube zaničavljajo.

3. Hlapec se je vernil nazaj k svojemu gospodu in mu je vse povedal, kako so se povabljeni ošabno obnašali proti večerji. To se reče: Jezus je nazaj šel v nebesa in je nebeškemu Očetu svojemu — da po človeško govorim — sporočil, kako da so Judje, katerim je On Sam pridigoval, terdovratno se vstavljali božjemu vabilu in klicanju. Le malo jih je bilo pokorno božjemu glasu, in je pristopilo k večerji keršanstva, za katero potem nastopi večna večerja v nebesih. — Gospod, ko to sliši, se silno razserdi in reče hlapcu: „Pojdi po mestih in mestnih ulicah in pripelji semkaj uboge in hrome, slepe in kruljeve.“ Kedar je večni Bog, nebeški Gospodar vidil, da Judovsko ljudstvo noče božjega kraljestva sprejeti, zavergel je Jude in se je k slepim ajdom obrnil, je vzkazal svojim hlapcem, apostolom in drugim pridigarjem sv. vere, med malikovavce in nevernike iti, jih klicati po ajdovskih tergih in mestih, po širokih cestah in daljnih deželah do kraja sveta, naj pridejo v sv. katoliško cerkev, skoz njo pa k nebeški večerji.

Ajdje so taisti ubogi, hromi, slepi in kruljevi, kateri so popred vsi zapuščeni živeli, kakor ubožci brez pravega nauka, kakor slepi brez božjega spoznanja, kakor hromi in kruljevi na duši brez zveličanske pomoči.

Tedaj se jih je Bog vsmilil, jih poklical iz dušne teme na svitlo luč, iz dušne revščine na taisto stezo, katera k večnim zakladom pelje. In tako smo tudi mi slišali glas božjega vabila k taisti večerji, od katere današnje sv. evangelje govori. Res! Nebeška večerja bila je že precej polna povabljenih gostov, pa vendar je še dosti praznega prostora; zatoraj veli gospod svojemu hlapcu: „Pojdi na pota in prelaze in jih primoraj noter iti, da bo hiša moja polna.“ Bog pošilja v svoji milosti še dan danes misijonarje v daljne, neznanе kraje, naj pridobivajo zapuščene divjake k večerji nebeškega kraljestva.

Bog tu in tam kakega krivoverca od njegove napčne vere spreoberne; tu in tam kakega grešnika posilama iz smertnega spanja

zbudi in mu da sedeti pri svoji večerji. Čudno se nam mora res zdeti, da je evangelijski gospodar hlapcu ukazal, naj ljudi sili k večerji. Ali ravno v tem se razodeva še posebna božja milost, da Bog ne čaka na privoljenje človeka, ampak po sili ga vleče v svoje kraljestvo, ga postavi v take okoliščine, da se človeku studi nad tem svetom, da ga neka skrivna moč žene in sili v nebesa; to je gnada božja, to je klic božji. Tega Bog na truplu vdari, drugemu vboštvo naloži, tretjemu pošlje kako nesrečo ali drugo žalostno prigodbo in ga tako strahuje, ga od preneznemne posvetne ljubezni odvrača in v nebesa vabi.

Ja, verjemite mi, ljubi moji! Veči del jih prisiljenih v nebesa dojde, ker že ne morejo božji gnadi uiti. Naj bi jim Bog vse po njih volji storil, jim vse dopuščal, kar njih spačeno serce poželuje, pogubili bi se. Tako jih pa razne zopernosti spametujejo, začnejo grešnemu življenju slovo dajati in se k Bogu spreobračati. Oj čudo ljubezni božje, ktera nas slepe vodi po skrivnih potih, in modro navaja proti večnemu cilju in koncu! Kako bomo enkrat božjo milost povelečevali, ko bomo spoznali, da nas je on tako rekoč zoper našo voljo in vkljub vsem zadržkom, vkljub vsemu našemu vstavljanju le v nebesa spravila in nas je kakor nevedne otroke z očetovsko skerbjo varovala večne pogube! Oj ne bodimo več tako terdovratni! Poslušajmo mili glas božji, ki nas kliče k večerji izvoljenih, da bo tako število povabljenih polno, pa tudi veselje naše in veselje hišnega Gospodarja nebeškega, ki z nami tako ljubeznjive namene ima.

Sklep.

Ljubi moji! Božji služabniki vas vabijo v božjem imeni, po vseh deželah, mestih, tergih in vaseh se razlega njihov glas, naj bi se ljudstvo, ktero v smertni senci sedi, zbudilo in prišlo k večerji svetih nebes. Ne zanemarjajte, ne preslišite tega glasu, kateri je za vas vabilo zveličanja, klic božje milosti, da ne bojo od vas veljale besede hišnega gospodarja v današnjem sv. evangelju: „Povem vam, da nobeden teh mož ne bo okusil moje večerje.“ Zares grozapolne, pa resnične besede! Na sodnji den jih bo veliko prišlo zmed ajdov in bojo z izvoljenimi sedeli pri nebeški mizi, dokler bodo domači otroci, kristjanje, prvi povabljeni, pa mlačni, prevzetni, brezskerbni, vunkaj verženi v temnice, kjer bo jok in škripanje z zobmi. Zdaj se nam še ponuja večerja v nebesih, sv. mati katoliška cerkev jo streže in pogrinja nam. Pripravljajmo se toraj za nebeško gostijo, in ravnajmo po besedah kralja Davida: „Danes, ko glas Gospodov slišite, ne zakerknite svojih serc.“ Amen.

Pridiga za III. pobinkošno nedeljo.

(Greh — pot od Boga; pokora — pot k Bogu.)

„Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljeno ovco.“ Luk. 15, 7.

Vvod.

En Sam je bil, kateri je zamogel svoje sovražnike serčno vprašati: „Kdo vas me zamore greha prepričati?“ naš Gospod Jezus Kristus, nobeden drugi ne pred Njem ne za Njem. Zakaj v grehu smo vsi spočeti in greh nas spremlja kakor senca, ni ga človeka, še novorojenega deteta ne, da bi bilo brez greha. Hudič hodi okoli kakor rjoveč lev in išče, koga bi požerl, vse strune napenja, nam povsod svoje zanjke nastavlja, da bi nas vjel. Njemu pa nasproti stoji dobri pastir, naš Gospod in Zveličar, Jezus Kristus, kateri čuje nad svojo čredo, jo brani zoper napade peklenškega roparja in da svoje življenje za njo. In kedar se Mu ktera ovčica zgubi, hodi za njo in jo išče in ne miruje, dokler je ne najde. Najdeno pa vzame na svoje pastirske rame in jo v hlev nese nazaj, vesel, da ni bilo njegovo iskanje zastonj. Kaj bi bilo z nami grešniki, ako bi se nas prelubeznjivi Bog ne vsmilil, ako bi nam po storjenem grehu vrata bile zaklenjene, po katerih se moremo verniti k Očetu, ki smo grešili in tako Očeta nebeškega zapustili — vrata pokore? Greh pelje od Boga in pokora pelje k Bogu.

Zatoraj poglejmo danes:

1. Pot greha, kateri pelje od Boga v pogubljenje;

2. pot pokore, kateri pelje k Bogu vzveličanje. Pripravite se!

Razlaga.

1. Kaj je greh? Greh je naj večja ne hvaležnost. Od Boga in za Boga vstvarjeni, da Njemu služimo in se tako zveličamo, smo tudi vse potrebne pripomočke k temu predragemu cilju in koncu od Boga prejeli, telesne in dušne moči, pozemeljske darove, verh tega pa tudi duhovne gnade, od Kristusa nam pridobljene, da po tem takem se Bog po svojem preroku po pravici hvali: „Kaj bi še bil mogel storiti svojemu nogradu, da mu nisem storil? Ko sem čakal, da mi bo sladko grozdje rodil — pa Mi je obrodil viniko.“

(Iz. 5, 4.) Ja to je gerda nehvaležnost, da namesti Bogu veselje delati za vse Njegove dobrote in Mu jih z ljubeznijo vračevati, grešnik Boga le žali in očetovsko serce božje prebada, božje darove obrača v žaljenje božje, zakaj ako bi jih ne bil prejel, ne bi mogel grešiti. Nad tem se Bog britko pritožuje (Iz. I. 2. 3): „Poslušajte nebesa in zemlja vleci na ušesa, ker Gospod govori: Otroke sem zredil in povišal, oni pa so me zaničevali. Vol pozna svojega gospodarja, in osel jasli svojega gospoda; Izrael pa ne pozna mene, in moje ljudstvo ne razume.“

Od rimskega vojvoda Julija Cezarja se bere, da so ga zarotniki in puntarji napadli, naj ga vmorijo in potem drugo vladu vpeljejo. Nekaj časa se je še branil zoper zdvijane morivce. Ko pa svojega lastnega rojenca Bruta med njimi zagleda, vpade mu serce; le to še zazdihne: „Tudi ti, moj sin?“ potem se mertev zgrudi. Temu Brutu so kristjanje podobni, kedar grešijo, Kristusa tako rekoč znovič križajo. Zares nehvaležnost, da bi nebo in zemlja stermele nad njo: pa tudi naj večja prederznost. Mislite si strašen prepad, čez katerega le ozka deska pelje; zdaj pa pride eden in se smeje po deski skače, kakor da bi se ne bilo bati nobene nevarščine. Glejte to je greh, tako počenja grešnik. — Vsakdo se boji zameriti kakemu mogočnemu. Zdaj pa si mislite cesarja ali kralja, kateri na bliščečem tronu sedi, obdan od svoje vojske, katera vsakemu smert grozi, ki bi kralja onečastil in zasramoval. Zdaj pa pride kak potepuh in do kraljevega prestola prederzno pristopi in kralja v lice vdari, mu gerde priimke daje, ga zapljuje in zasramuje. Kaj mislite, kaj bo okoli stoječa vojska storila? — Pa še prederznejše se grešnik proti Bogu obnaša, kateri ni le samo mogočen, ampak vsegamogočen in ima blisk v svoji roci, da ga na taistega spusti, ki Ga žali. Zatoraj nas ljubi Jezus opominja, ne se bati ljudi, kateri le čez truplo oblast imajo, pač pa pravičnega Boga, kateri zamore dušo s truplom vred večno pogubiti. „Strašno pa je po besedah sv. Pavla Bogu v roke pasti.“

Ravno zategadelj je pa tudi greh naj večja neumščina ali norost, ker grešnik si je sam naj bolj k škodi. Kedar so Evropejci pervokrat v Ameriko prišli, našli so toliko zlata in srebra, kakor je pri nas železa. Vsi okovi, vse ključavnice so bile iz samega zlata. Tedaj se je pogosto primerilo, da so divji Amerikanci drago zlato in srebro zamenjali za glaževne igrače, ki so jih Evropejci jim ponujali. Tem divjakom so grešniki podobni, kateri za kratko, ničvredno, grešno veselje dajo, kar jim je najdražjega, mir svoje vesti, ja sv. nebesa same. Zatoraj pa tudi že sv. pismo grešnike neumnežem primerja, rekoč: „Le neumnež pravi, da ni Boga.“ Zares neumen, nor mora biti, kdor za večno veselje v nebesih si kratko, grešno na tem svetu izvolji, katero preide, kakor spuščena pšica. V glavi — bi rekel — se mora taistemu mešati, kateremu je večno terpeti

ljubše, kakor pa tukaj se na kratko premagovati, da se greha brani in večno zveliča.

2. Večne pogube se rešiti potem, ko si grešil, ni ga drugega pota, ko pot pokore. Ona je tako rekoč edina deska, ktero nam vsmiljena roka božja ponuja, da nas otme iz večnega potopa. Zatoraj se pa tudi skoraj na vsakej strani sv. pisma pokora pridiguje in prva beseda, kedar je naš Zveličar svoje zveličansko delo nastopil, bila je: „Storite pokoro, zakaj kraljestvo božje se bliža.“ In kako nam jo On Sam priporoča in na serce polaga! Kako pogosto je On colnarje in druge grešniki obiskoval in se prijazno z njimi obhodil, z njimi jedel in pil, le da bi jih zavernil od njih slabih potov in na pravo stezo zveličanja pripeljal! Še zasramovati se je dal grešnikom v ljub, ker hudobni jeziki so za Njim govorili: „Glejte ta je prijatelj colnarjev in grešnike sprejema.“ — Kako je Jezus v mičnih prilikah usmiljenje božje oznanoval, kako rad Bog grešnikom odpušča, kakor ravno v današnjem sv. evangelji beremo! — Sam od sebe je pričal, da ni prišel grešnike pogubljat ampak zveličat. Kako radostno je On spokornico Marijo Magdaleno sprejel, in jej je veliko grehov odpustil, ker je veliko ljubila. Posebno ganljiva pa je prigodba z neko prešestnico, ki so jo hinavski Farizeji v prešestvu dobili in jo k Jezusu pripeljali, da naj zaslužno obsodbo izreče nad njo. Ali On jej reče: „Jes te ne obsodim, le glej, da več ne grešiš.“ In kaj še le v današnjem sv. evangelju čujemo, „da je v nebesih med božjimi angeljci več veselja nad enim itd.“ Kristjanje, kaj bi nas zamoglo bolj k pokori nagibati, kakor obljuba v sv. evangelju izrečena? Kaj strahovitega, kaj grozopolnega je greh! Pa kaj tolažljivega, kaj zveličanskega je pokora!? Greh nam vrata v nebesa zapre, v pekel pa odpre. Pokora nam peklenske zaklene, nebeške pa z zlatim ključem odklene.

Toda Bog ne daj, da bi kristjane skoz to, ker se pokora toliko hvali, prederzni postali in na božjo milost se zanašali. Temuč naj bo milost in ljubezen božja kakor žerjavica, pri kateri se naše serce ogreje in omehči, da od grešnih potov odstopi in božjo pravično jezo potolaži.

S k l e p.

Od kralja Aleksandra se bere, da, kedar je kako mesto oblegel, da bi ga v roke dobil, je mestu pred očmi svečo prižgal v znamenje, da, dokler sveča gori, je še milost za mesto najti. Berž pa ko je sveča pogorela, jeli so vojšaki mesto naskakovati in niso jenjali, da so ga premagali in razdjali. To mesto smo mi, ljubi moji kristjani! in sveča prižgana je naše življenje. Dokler še ta sveča gori, da še moramo si milost božjo nakloniti s tim, da resnično pokoro delamo. Ako pa ta sveča h kraju gre in nismo se še k Bogu spreobrnili, gorje nam! Djano bo za nas. Zatoraj da se nam enkrat prepozno in zastoj zgrivati ne bo, ne odlagajmo pokore, katere smo toliko

potrebni; nehajmo grešiti in zanaprej po potu božjih zapoved zvesto hodimo, da bojo tudi od nas veljale besede, ki jih sv. cerkev v svojih molitvah na dan sv. Alojzija rabi: „Ker nedolžnega nismo nasledovali, naj bi vsaj spokornega posnemali“ in se tako zveličali. Amen.

Pridiga za IV. pobinkošno nedeljo.

(Od dobrega namena.)

„Učenik! vso noč smo delali, pa nismo nič vjeli; na tvojo besedo pa bom vergel mrežo. In ko so bili to storili, zjeli so veliko število rib.“ Luk. 5, 5.

Vvod.

Vso noč so se Jezusovi učenci — ubogi ribiči — trudili in potili, pa niso nič vjeli. Žalostni, da je bil ves njih trud zastonj, so stali ob morskem bregu in svoje prazne mreže prali. Žalostno so učenci Gospodovi v jutro gledali, ko so vidili, ves svoj trud s ponočnim ribljenjem zgubljen, dokler so si oni sladkega spanja pritergali; ko se je razdenilo, so pa prazne mreže pred seboj imeli. Kakor se je učencem, tako se žalibog! le prepogosto kristjanom godi, da celo noč svojega življenja lovijo, na zadnje pa le nič ne naložijo in tedaj s praznimi rokami na brod večnosti stopijo. Le samo v tem je razložek, da učenci so spoznali in Jezusu obstali, da so zastonj delali; kristjanje sedajnega časa pa še k temu spoznanju ne pridejo in se sami goljufajo, „ker prazno je delo brez žegna z nebes.“

Da se vam taka godila ne bo, naj vam zlat ključ v roke podam, dober namen s katerim naj delajte. Čujte kaj vam danes rečem:

1. Brez dobrega namena so naj lepše dela blato.
 2. S taistem storjene pa naj bornejše dela zlato.
- Poslušajte!

Razlaga.

1. Dobri namen v tem obstoji, da vse le za Boga delj delamo, da Njemu dopademo. Po namenu, ki ga imamo, dobrem ali slabem, je tudi vsako naše djanje dobro ali slabo, po besedah Jezusovih (Mat. 6, 22): To oko je namen, telo pa je delo, od nas storjeno, svitlo in zveličansko ali pa temno in ničvredno, kakoršen je naš namen. Pred

človeškimi očmi se delo sodi po večem ali manjšem trudu, ki ga je prizadajalo; Bog pa voljo ali namen gleda in porajta in po taistem vsako delo ceni; zakaj (I. Kralj. 16, 7.): „In Gospod je rekel Samuelu: Ne glej na njegov obraz, tudi ne na visokost njegove postave; zakaj zaverigel sem ga, in jaz ne sodim po pogledu človekovem; zakaj človek gleda na to, kar se vidi, Gospod pa gleda serce.“

Naj si bo delo še tako izverstno in čudovitno, kakor je postavim, prerokovati ali gore predstavljati — ako pravega namena ni, ako od serca ne pride, ako ne meri na povišanje božje časti, nič ne velja. Kralj Ecehija moli skoraj s ravno taistimi besedami, kakor evangelijski farizej. Pervi je bil smerti rešen, ker je odkrito, drugi zaveržen, ker je po hinavsko molil. David se svojega prešestovanja obtoži, rekoč: „Grešil sem zoper Gospoda,“ ravno tako tudi Savi, Izraeljski kralj. Pervi bil je vslišan, ker je res potert in zgrivan, Savi pa vkljub svoji obtožbi le ne more odpuščanja dobiti, ker hudobija mu je le še v sercu tičala. Glejte koliko je na sercu ležeče in da so resnične besede sv. apostola: „Naj bi vse svoje premoženje med vboge razdelil in se še zgoreti dal, pa brez ljubezni, brez pravega, Bogu dopadljivega namena nič nisem, ko bučeč bron ali zvonec zvonec.“

Glej ti se znabiti delj časa v cerkvi mudiš in na videz prav serčno moliš; pa le, da se kakega težavnega ali zopernega dela zagneš. Tvoja božja služba le iz lenobe izvira, tedaj Bogu ne more všeča biti.

Drugi zopet naj težavnejše dela in pota opravljajo, trudijo se noč in den in se napenjajo na vse žile, pa le za kak pozemeljsk dobiček, ako ravno se delajo, kakor da bi njih prizadevanje iz dobrega namena prišlo. Povem vam, prejeli so svoje plačilo in nimajo od Boga nikakoršnega več pričakovati. Ali ti le ubogajme daješ, da bi te Bog na tvojem posvetnem blagu poblagroval — glej tvoja milošnja ne pride ne iz ljubezni do Boga ne do bližnjega, ampak iz same sebičnosti in nima tedaj nobenega zaslužnja pred Bogom.

Posebno se nam je varovati in najskerbnejše na to gledati, da se nam pri sv. opravilih, pri prijemanji sv. zakramentov, pri molitvi kaka napéna misel ali želja vrinila ne bo, da bi se ljudem pobožni dozdevali in si njih spoštovanje pridobili. Zakaj pobožnost je kaj tako častitljivega, kaj prav za prav angeljskega, da vsak, kdor ni že ob vso vero prišel, mora pobožno dušo častiti. Kako lahko se tedaj človeka skušnjava loti, da namesti božjo, le svojo čast in štimanje pri molitvi in pobožnih delih išče in tako prav po hinavsko, po malikovavsko moli!

Oj kako je škoda za toliko dobrega, kar se vendar še po svetu stori, pa slabi namen vse spridi, oskrunja in je pred božjimi očmi ko dim, ki ga veter razžene! Zakaj kar se za Boga ne stori, zato tudi Bog plačnik ne bo.

Naj bo toraj pri vsakem našem dobrem delu naše duhovno oko vedno na Boga obrnjeno, da ne bomo po besedah sv. Pavla po zraku mahali in zapravljali, kar zveličanskega doprinašamo. Bodimo prav pazljivi na vsako znotrajno gibanje in noterdajanje in kedar le naj manjšo sled kakega svojevoljnega namena v sebi zagledamo, popravimo ga berž in svoje delo po Bogu ravnajmo. Očiščujmo čedalje bolj vse svoje namene, da bojo Bogu k časti, tako pa tudi nam v zveličanje.

Lepšega pa jes pod solncem ne poznam, ko delati na povišanje božje časti, zakaj skoz to ne le naše pobožne, temuč tudi druge dela, naj si bojo še tako malovredne, da so le poštene, veljavo pred Bogom dobijo.

2. Koliko dober namen pred Bogom velja, se prepričamo iz sv. evangelja. Luk. 8, 43—48: „Neka žena je bila kervotočna dvanajst let, ktera je vse svoje premoženje zdravnikom izdajala, in ni mogla od nobenega ozdravljena biti. Pristopila je od zad, in se je dotaknila roba njegovega oblačila; in zdajci se je ustavil njen kervotok. In Jezus je rekel: Kdo se me je dotaknil? Ko so pa vsi tajili, rekel je Peter, in kateri so z njim bili: Učenik! množice te rijejo in stiskajo, in praviš: Kdo se me je dotaknil? In Jezus je rekel: Nekdo se me je dotaknil; zakaj poznam, da je moč iz mene šla. Ker je pa žena vidila, da se ne prikrije, prišla je trepetaje, in mu pred noge padla; in je v pričo vsega ljudstva povedala, zakaj se ga je dotaknila, in kako hitro je bila ozdravljena. On pa jej je rekel: Hči! tvoja vera te je ozdravila; pojdi v miru.“

Sv. Avguštin o tej čudovitni prigodbi pravi: „Veliko jih za Jezusom tišči, pa le malo jih se Ga dotakne. Mučijo se noč in dan, svoje premoženje pomnožiti; ker pa nimajo pri tem čistega namena, so Mu bolj na težavo, ko da Ga razveselijo.“ Še eden izgled poslušajte, kako Bog na namen porajta.“ (Mark. 12, 41—44. Sv. Krizostom pa pristavlja: „Gospod je to zavoljo tega rekel, ker On ne toliko na delo ne gleda, katero se opravi, kakor na voljo in čisti namen, s katerim se stori.“ Bog ne tirja od nas velikih reči, temuč da to malenkost, katero smo kos za Njega storiti, z voljnim srcem storimo. Sv. Avguštin pravi: „Ako ti zavoljo uboštvja svojega ne moreš milošnje dajati, pa imaš voljo k temu, je to ravno tako, kakor da bi res dajal.“ In ako moliš, sv. zakramente prejemeš, da bi Bogu pokoren bil in tako, dokler ljudem služiš, le Bogu služiš, oj koliko si nabiraš nebeškega zaslužnja, katero ti bo enkrat bogato žetev doneslo!

Ravno tako tudi vse druge, vsakdajne dela, ki smo jih po svojem stanu ali za svoje potrebe opravljati dolžni, naj na božjo čast merijo, kakor sv. Pavl uči (I. Kor. 10, 31): „Ali tedaj jeste ali pijete, ali kaj družega delate, vse k časti Božji delajte.“

Med takim delom vse naše življenje poteka, od svita do mraka se morate potiti za vsakdajni kruh. Kaka zguba, ako bi vam iz

vsega tega ničesar za večnost ne prirastlo, ako ne bi z dobrim, bogoljubnim namenom delali! Ja kedar po svojem stanu delamo, drugim služimo, ali pa si od drugih postreči damo, se razveseljujemo, jemo in pijemo ali kaj družega počenjamo, naj bo vse to k božjej časti, naj bo posvečeno Njegovo sv. ime! Tako bo vsak trenutek našega življenja rodovitno za nebesa in vsako, še tako vmažano delo nam bo večno plačilo prineslo. Zatoraj, ako ne vtegnete preobilno moliti, kakor bi radi, ker ste z delom preobloženi, nikar ne tožite. Saj je tudi tako delo, da se le zvesto in voljno stori, molitev, katera naravnost kakor kadilo proti nebesom puhti in ti božje dopadenje nakloni.

Pa mi vgovarjaš: „Kako pa je to mogoče, da bi take poredne opravila, kakor so navadne med nami, nam nebesa zaslužile?“ Ali (Iz. 55, 8): „Moje misli niso vaše misli, tudi ne vaše pota moje pota, pravi Gospod.“ Pred Bogom ni nič velicega, pa tudi malega ne. Zakaj naj se človek s svojimi deli še tako šopiri, da ga ves svet občuduje, ako pa Boga v misel ne vzame, le prazno slamo mlati. Bog njega in njegovega dela ne pozna. Ako se pa pri svojem delu na Boga zmislamo, v Njegovem imenu ga začnemo, pa tudi končamo, končano pa Njemu izročimo: velikansko, premogočno delo je, s katerim si nebesa kupimo. To naj tudi vas tolaži, kateri za delavni stan rojeni ne utegnete po apostoljsko živeti in delati, saj tudi delo vaših rok pred Bogom pozabljeno ne bo, ako ga le dober namen spremlja, ako le Boga na čast in veselje delate.

Zato je neka svetnica (Magd. de Pac.) rekla, da, kdor vse, kar stori, z dobrim srcem stori, berž po smerti v nebesa dojde, da mu ni treba ognja več skušati. Naj si tudi mlad umerje, velja od njega (Modr. 4. 13): „Zgodej je končal, pa je spolnil veliko let; zakaj njegova duša je Bogu dopadla, zato je hitel, ga vzeti izmed hudobij.“ Zatoraj obudite vsak den, pred ko na delo greste, pravi namen v sebi, da bi bil z vašim delom Bog češčen in hvaljen, vi pa Njemu dopadljivi, dediči sv. nebes. Naj vas nobeno delo ne vtrudi bodisi še tako sitno, ali da vam skrižem hodi ali da srečnega izida ne vidite. Ako pri vsem tem mirni ostanete, verh tega pa tudi; nad srečnim delovanjem drugih se veselite — bo to naj gotovejše znamenje, da vi za Boga delate, da ste pravi keršanski delavci, sodelavci pa Kristusovi v božjem kraljestvu.

Sklep.

Od nekega slavnega pridigarja se bere, da ga je skušnjava silno pri pridigi motila, kako ga bojo poslušavci za učenega in zgovornega imeli in je že hotel od pridigovanja odstopiti. Na zadnje vendar skušnjaveca premaga, rekoč: „Beži spred mene, satan! zakaj zavoljo tebe nisem nikoli na kancelj ali leco šel, zavoljo tebe pa tudi pridigovanja opustil ne bom.“

To naj bo tudi naše vodilo pri vseh naših delih, da jih iz nečimernega namena, iz častilakomnosti ali dobičkarije ne začnemo in ne doprinašamo, ampak iz pokorščine proti Bogu, kateri nam je Sam delati navkazal rekoč (Gen. 3, 19. 23). Le to naj bo vam na skerbi, da Bogu dopadljivo delamo, z namenom, kateri na Boga meri in si nebesa za plačilo obeta. Tam gori pa se bomo povžili. — V miru počivali vsi. — Delo na večno pustili. — V hišo Očetovo šli. Amen.

Pridiga za V. pobinkoštno nedeljo.

(Jeza in pripomočki zoper jezo.)

„Jaz pa vam povem, da vsak, kateri se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe.“
Mat. 5. 22.

V v o d.

Ljubi kristjani! to veste, da so nekteri ljudje bolj vroče, nekteri pa bolj hladne kervi. Bolj vroče kervi ko je kdo, bolj je nagnjen k jezi. Od tod pa tudi pride, da se mnogi togotneži kar radi izgovarjajo, ter pravijo: „Jaz sem vroče kervi, ki me kar naglo in nehoté pripravlja v jezo ali še celo v kletev in rotnje. Nisem v stanu, premagati se!“ Če bi ta izgovor kaj veljal, bila bi gotovo preterda beseda Jezusova, ki smo jo slišali v današnjem sv. evangelji: „Jaz pa vam povem, da vsak, kateri se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe.“ Kaj takega pa ne smemo misliti, in toraj je le izgovor prazen. — Jeziti se že smemo, toda grešiti pri tem ne smemo. „Če se jezite, nikar ne grešite,“ (Efež. 4, 26, 27.) opominja sv. Pavl. Če se jezimo, da drugi žalijo Boga in bližnjega, kakor se je jezil Kristus, kader je kupčevavce izganjal iz tempeljna, je taka jeza, ker izvira iz ljubezni, in na poboljšanje bližnjega meri, pravična jeza, pripuščena jeza, in še celo zapovedana jeza. Vse drugači pa je s krivično jezo, s katero odpiramo hudemu duhu vrata v serce. Krivične jeze se moramo varovati, ker ona nas zares nesrečne dela. — Ko se je nekdaj Kristus oglasil v Petrovi hiši, našel je njegovo taščo v hudi merzlici. Jezus pa je merzlici zapovedal, in pri tej priči je taščo Petrovo zapustila. „Ta merzlica,“ pravi sv. Ambrož, „je v drugem pomenu naša lakomnost, naša nečistost, naša samopašnost, naša jeza.“ Ostanimo danes pri tej podobi, da je namreč,

1. jeza podobna merzlici; zraven pa tudi še
 2. premislimo, s katerimi zdravili se ozdravlja?
- Pripravite se!

Razlaga.

1. Če eden ali drugi med vami merzlice ni še sam skusil, vidil je pa že gotovo vsak izmed vas kakega merzličnega človeka, vidil, kako ga je merzlica hudo zdelovala, ter mu zdaj hud mraz, zdaj veliko vročino narejala, in ga tako zčimžala, da tudi potem, ko je bil merzlico že zgubil, dolgo še ni mogel priti nazaj v poprejni stan, do poprejne moči. Tej bolezni, pravim, je jeza prav prav podobna. Le poslušajte:

a) Merzlica je notranja bolezen; tudi jeza se spočne znotraj v duši. Nespameten je izgovor, ki ga tolikokrat slišimo: „Saj bi se ne jezil, ko bi me drugi ne dražili! Toda zdaj pride ona, zdaj druga reč, ki me v jezo pripravi; zdaj me dražijo neporedni otroci, zdaj me togoté malopridni posli, zdaj zopet me hudovoljni sosedge jezé!“ Vprašujem pa vsakega, ki se izgovarja s takim praznim zgovorom, ter mu rečem: „Kaj ne, prijatelj! to mi boš poterdil, da se tvoja jeza ne napravi na nogi ali na roki, temveč da se spočenja le znotraj v tvoji duši, izleže le znotraj v tvojem sercu? Ali ti pa pač zamorejo otroci, ali posli ali sosedge se v serce splaziti, in ondi zakuriti tisti ogenj, ki mu jeza pravimo? Če ti pa nikdo v serce ne more, je gotovo, da si jeze v njem le sam vpihaš in podkuriš!“ Da je res, kar pravim, spoznamo tudi po tem, da togotneža ne jezé le samo žive stvari, ampak ga togoté tudi mrtve reči. Togotnež se bo jezil nad kamnjem, nad katerim se je spotaknil, nad blatom, v kterega je zagazil, nad sekiro, s katero se je vsekali, nad kladvom, s katerim se je vdaril, nad vremenom, katero ni po njegovi volji in spléh nad sleherno rečjo, ktera ni po njegovi muhasti glavi in njegovih termastih mislih. Bil je nek mož, močno togoten, ki se je pa vendar vedno izgovarjal, da ga le drugi dražijo. Da bi ga tedaj nikdo več ne jezil, podal se je v samoto. Nekaj časa ga res nobeden ni razdražil. Nekega dne pa gre z verčem na studenec po vode. Verč napolni, in ga v kraj postavi, pa verč se zverne in voda se izlije. Napolni ga v drugo, pa tudi v drugo verč preverne. Mož ga naliže še v tretje, pa tudi v tretje se mu prekucne termasti verč. Zdaj pa moža jeza zgrabi, popade verč, ga naliže, in pravi: „Ti gerdi verč ti! ali boš stal ali ne?“ To reče, in verč tako terdo na tla postavi, da se pri tej priči razleti. Ko pa se mu kri zopet ohladi, ter ga jeza mine, spozna, da ga persteni verč gotovo ni mogel razdražiti, in da si je tedaj le sam kriv svoje jeze. In nato je mož sam v se šel, se spokoril in poboljšal.

b) Merzlica vzame zdravemu in čvrstemu telesu moč in krepkost, in ga naredi vsega bledega in medlega, vsega slabega in ne-

zmožnega za hojo in za delo. Tudi jeza podkopava telesno zdravje, še bolj pa dušno. Jeza omami duha, da ne more po pameti misliti in ravnati. Le pogledjte ga togotneža v hudi jezi, kako nespametna je njegova beseda, in kako strašna in pregrešna; skor nič drugega nima na jeziku, kot naj gerše zmirjanje, naj grozniše preklinjevanje; kako grozopolno je njegovo djajanje in ravnanje, le razgraja in razsaja, in razbija, kar mu pride pod roko. Ko ga vidiš, misli bi, da imaš pred seboj ljuto razkačeno divjo zver, nikar pa pametnega človeka. Vsa zmotena je njegova pamet, vsa skaljena, vsa nezmožna, ravno kakor po hudi merzlici naše telo.

c) Po merzlici pride po navadi huda vročina in žeja velika tako, da si je človek skor ni v stanu vgasiti. Tudi jeza je huda žeja, znositi in zmaščevati se nad razžaljivcem. Togotnež ne miruje, dokler se ne znosi nad sovražnikom; pa še tudi po tem, ko se je nad njim že zmaščeval, bo le še zmerom priložnosti iskal, mu še kaj hudega storiti. Serd ga le težko mine, dokler nasprotnika popolnoma ne pokonča; ravno kakor se pri merzličnem človeku žeja le zopet oglašča in oglašča, če si jo je tudi že s pijačo bil ohladil.

d) Merzlica spridi človeku tudi okus. Merzličnemu bolniku nobena jed nič kaj prav ne diši, nobena mu nima pravega sladu; kar je sladkega, zdi se mu grenko, in kar je grenkega, sladko. Tudi togotnežu se opominjevanje nič kaj ne prilaga, in mu ne diši nobeno posvarjenje, in naj bi tudi še tako ljubeznjivo bilo. Njegovo uho je gluho, in serce zaperto. Če mu lepe zglede svetnikov postavljaš pred oči, poreče ti: „Svetnikov ne morem posnemati, ker sem bolj vroče kervi, kot oni!“ Da so se pa svetniki premagovali, mu ne gre v glavo. In če si pridigar na pridiznici in spovednik v spovednici prizadeva, ozdraviti mu bolno serce, zavrnil ga bo rekoč: „Jaz nisem v stanu odpustiti sovražniku; krivica, ki mi jo je storil, je prehuda preobilna rana, ki mi jo je vsekali, preveč boleča in skleča!“ — Ravno kakor da bi se mu godila večja krivica kot zveličarju.

e) Merzlic, kakor veste, je več plemen ali sort. To pa veste, da se merzlica, če se kmalo ne ozdravi, rada zverže ali v kako drugo merzlico, ali v kako drugo bolezen. Ravno taka je z jezo. Če se človek jezi ne vstavlja koj sperva, zapeljala ga bo iz enega greha v drugega. Iz pregrešne jeze izvira nejevolja, kreg, sovražtvo, zmerjanje, kletev, maščevanje, pravde, omota pameti, pobji in včasih morija. Kdo je vstanu povedati, koliko ljudi da je taka huda jeza že vgonobila od Abeln do sedajnih dni?!

Vidite tedaj, ljubi moji! da ste si merzlica in jeza prav podobne. Človek pa si v hudi merzlici poišče zdravnika in zdravil, da bi se znebil nadležne bolezni. Ker pa jeza ni le samo telesu škodljiva, temveč tudi dušo v nesrečo pripravlja, je tem bolj potreba pripomočkov in zdravil zoper to duhovno bolezen. Poslušajte nektare in sicer poglavitniše, ker vam vseh tako na kratko ne morem razložiti.

2. Povem tedaj le to le: a) Preden se jeza oglasi, moraš biti slep in gluhi; in b) kedar se jeza oglasi, bodi pa mutast in hrom (kruljev.)

a) Komu bi se pač ne smilil nesrečnejš, ki je ali slep na svet prišel, ali pa pozneje zgubil svoj pogled. In vendar le smemo tudi takega siromaka srečnega imenovati v ozir tega, da skoz duri njegovih oči, ki so zaperte, posvetne nečimernosti in nespameti ne morejo hoditi, ga ne morejo v greh pripravljati. Da bi pač tudi ti, ljubi kristjan! zaperl svoje oko, kedar te v jezo napeljujejo zmote in slabosti tvojega bližnjega, katerih pa poboljšati ne premoreš. Toda pri tujih zmotah imamo jasne oči kot jastrob, pri lastnih pregrehah smo slepi kot kert na belem dnevu. Od tod ravno pride, da nas tako naglo jeza osuje, ker pezdri v očesu svojega brata tako naglo zagledamo, bruna v lastnem očesu pa ne čutimo. Kolikorkrat koli te tedaj zabavljiva beseda tvoje žene, ali nerodnost tvojega otroka ali hlapca, ali sirovo obnašanje tvojega soseda, ali celo hudobija tvojega sovražnika v jezo napeljuje, bodi slep; zapri dušno oko svoje pri vseh teh pomotah, ter ga odpri za bruna, ki jih imaš izdirati iz lastnega očesa. „Prizadevaj si,“ pravi sv. Tomaž Kempčan, „poterpežljiv biti in prenašanji tujih pomot in različnih slabost, ker imaš tudi ti marsikaj, kar imajo drugi prenašati.“ Pač malo ljubezni imamo, ko tirjamo, da bi drugi voljno prenašali vse naše sitnosti in nerodnosti, mi pa nočemo prenašati nobenega razžaljenja.

Gluhi, pravim, moraš biti, preden se jeza vneme. Gluh človek ne porajta nič, ali ga že z nečimerno hvalo osiplješ ali pa z grenkim zaničevanjem obkladaš. Kakor pšice odletujejo od njegovih ušes besede, in mu serca nič ne razveselje, pa ga tudi nevoljnega in jeznega ne naredé. Ko je naš Zveličar visel na križu v neizrekljivih bolečinah, in je ternje prebadalo njegovo glavo, in so žebli razbadali njegove roke in noge, vendar mu je le še vse hujsi prediralo serce ternje zaničevanja in žebli zasramovanja. „Če si božji Sin, stopi s križa!“ so se mu posmehovali sovražniki. „Drugim je pomagaj, samemu sebi ne more pomagati“ itd. Kako pa se je Kristus obnašal od teh zaničevancev? To je že davno poprej povedal kraljevi prerok David rekoč v imenu Kristusovem: „Bil sem kakor človek, kateri ne sliši, in kateri v svojih ustih nima zopergovora.“ (Ps. 37.) Njega posnemaj; zapiraj svoje ušesa; stori se, kakor bi zabavljivega zaničevanja in grenkega zasramovanja svojega bližnjega kar nič ne slišal, in prevdarjaj med tem sam med seboj lepe besede Tomaž Kempčanove: „Naj si ljudje ali dobro ali hudo od tebe govoré, zavoljo tega vendar le drugi človek ne postaneš. Ne postaneš svetejši, če te hvalijo; ne slabejši, če te grajajo.“

b) Kedar pa se je jeza v sercu že zbudila in vnela, bodi mutast in hrom. Naj poprej, pravim, bodi mutast. Vendar pa ne tirjam od tebe, ljubi moj kristjan! da bi tri leta kamen v ustih nosil, kakor nekdanj pobožni očač Agaton, da bi si čednost molčli-

vosti priučil in prilastil; le to ti naročam, da vsaj za kako četert ure stražo postaviš pred svoje usta, dokler se prvi ogenj jeze ne skadi (stli). Kaj pravite, zakaj nek je Stvarnik zavaroval jezik človeški z dvojnimi durmi, z zobmi in z ustnicami, dokler ušesa nimajo ne straže ne ključavnice? Lepo nam odgovarja sv. Jakob (1, 19.) na to vprašanje, ter pravi: „Vsak človek bodi hiter k poslušanju, kesen pa k govorjenju.“ „Ne bodi nagel k jezi; zakaj jeza prebiva v naročju norca.“ (Eccl. 7, 16.) Iz tega se uči, ljubi moj kristjan! kako počasen in prevdarljiv da moreš biti v svojem govorjenju tistokrat, kedar se ti jeza dviguje v sercu. — Sv. Krizostom pravi: „Če ste odperti v kaki hiši dve duri, ki si stojite ravno nasproti, bo piš kar naglo ene zmed njih zaloputnil, ter stresel vso hišo. Te dvojne duri so tvoje usta in usta tistega, ki te žali in zasramuje. Zapri pa le vsaj ene duri, svoje usta, naglo bo potihnil piš, to je: pregovarjanje, togotno ropotanje.“ O da bi si to pač vzele k sercu posebno tiste žene, katerim se molčanje tolikanj težavno vidi, in hočejo, da bi povsod le njihna obveljala. Sto in sto domačim razporom in prepirom bi se s tim prišlo v okom.

Hrom moraš postati, kedar ti zavoljo jeze kri zavre. Nekteri bolniki so hromi (mertudni) le na rokah ali le na nogah. Želim pa, da bi ti hrom bil po vsem životu, kedar se ti jeza dviguje v sercu! Hrom ali mertuden človek ni v stanu gibati se s svojimi oterpnjenimi udi, še manj mu je mogoče zgrabiti kako orožje, da bi z njim sovražnika tepel in terpinčil. Želeti je tedaj, da bi vsakdo takrat, kedar ga jeza popade, bil hrom, da bi nič žalega ne storil bližnjemu, kateri ga draži in žali.

Sklep.

Poslušajte zdaj še, kako je nek nejeversk modrijan jezo premagal. „Vidil sem v otročjih letih, tako nam pripoveduje, nekega človeka, ki je v silni hitrici hotel duri odpreti s ključem, pa jih ni mogel. In tedaj se tako raztogoti, da je z zobmi ključ grizel, na vso moč z nogami v duri butal, pene tiščal, in grozovitno preklinjal. Ko to vidim pristudila se mi je pregreha jeze take močno, da me posihmalo nikdar nikoli nobeden človek več jeznega ni vidil.“ Če je to zamogel nevernik, kteremu luč sv. evangelja ni bila še zasvetila, zakaj bi nek ti, o kristjan! ne mogel strahovati in vžugati svoje jeze? Gotovo jo boš vžugal, da le storiš, kar si danes slišal, ter čuješ nad svojimi očmi, čuješ nad svojimi ušesi, čuješ nad svojim jezikom in sploh vsemi svojimi počutki, in krotiš svojo termasto voljo, zraven tega pa neprenehoma moliš, da bi ti dal Gospod Bog tisto blago čednost, od ktere Kristus pravi: „Blagor krotkim, zemljo bodo posedli!“ zemljo, to je: serca ljudi na tem, nebesa pa na unem svetu. Amen.

Pridiga za VI. pobinkoštno nedeljo.

(Kako se lakomnost v kmetijskem in delavnem stanu kaže.)

„Množica se mi smili; ker glejte! tri dni so že pri meni, in nimajo kaj jesti.“
Mark. 82.

V v o d.

Veliko ljudi od blizo in dalječ še je bilo krog Jezusa zbralo. Bilo je pri 4000 samih mož. Tri dni so pri njem ostali, zvesto njegove sv. nauke poslušali. Lepo je bil usmiljeni Jezus s svojimi Božjimi nauki njih dušo nahranil; pa tudi telo je bilo živeža potrebno. Jezus njih potrebo spozna, pokliče svoje učence, in jim reče: „Množica se mi smili; ker glejte! tri dni so že pri meni, in nimajo kaj jesti. In ako jih lačne spustim na njih dom, bodo omagali na potu!“ Pa aposteljni ne vedó ne množicam pomagati, ne Jezusu svetovati, ker razun sedmih hlebov kruha in nekaj ribic nič seboj niso imeli. Ali Jezus je vedel, kaj storiti! Vzel je kruhe, jih posvetil, ter apostolom dal, da jih ljudstvu predpotože. Urno se dela lotijo, in kruh in ribe ljudem deló. Vsak dobi, kolikor želi; in jedi le vendar ne primankuje; med rokami jim kruh narašča. Kedar se pa množice najedó, nabrali so apostoli samih ostankov koscev več, kakor je poprej vsega živeža bilo, in so ž njimi sedem jerbasov napolnili. Tako je bil dobrotljivi Jezus lepo nahranil množicam dušo in telo. O da bi tudi naše serce tako radodarno in dobrotljivo bilo, kakor je bilo Jezusovo ljubeznjivo serce. Ali kaj, ko smo le radi neobčutljivi pri ptujem terpljenji, do vbogih terdi, do nesrečnih bratov neusmiljeni in namesti da bi radodarnosti lepa čednost v našem sercu kraljevala, gerda lakomnost v njem prebiva. Lakomnost pa je gerda pregreha in velika sovražnica naše sreče, časne in večne. Da se je pa varovati zamoremo, moramo jo prav poznati? Treba je, varovati se je na vso moč, in to tem bolj, ker ljudje po navadi nič kaj prav ne vedó, kaj je lakomnost, in vsakterega že lakomuika imajo, kateri je le varčen, skerbni, priden in previden, kateri ne zapravlja, ampak sebe in bližnjega škode varuje. Imam pa med svojimi navadnimi poslušavci sploh le kmetijske in delavne ljudi, zatoraj bom tudi le njim svoje današnje govorjenje umeril. Popisal bom lakomnost, kakor se v delavnem in kmetijskem stanu razkazuje in na znanje daje. Poslušajte!

Razlaga.

Večkrat sem že sam pri sebi mislil: „Srečnejšega človeka ga pač ni na svetu, kakor je priprosti kmetovavec ali rokodelc. Lepo tiho in mirno živi, in nima veliko skušnjav. V delavnik pridno dela; v nedeljo pa v cerkev gre; in če tudi kterokrat kaj nerodnega stori, škoda le vendar tako velika ni, ker se le ali na polji, ali pri kakem orodji ali drugej takej reči zgodi. In da bi se prevzel, manjka mu dnarja, in imenitni posvetni ljudje že tako veliko nanj ne gledajo in ne porajajo. Posvetnega veselja veliko ne pokusi; toraj ga tudi toliko ne mika, da bi svoje serce na svet navezoval. In tako pri vsem svojem revnem in bornem življenju mirno in zadovoljno živi, če tudi pod slamnato streho stanuje in črn kruh jé. In kader se smert pri njem oglasi, ne vstraši ga toliko; zemlja mu je bila le terda mačoha, katero rad zapusti, in pri svojem Očetu v nebesih, pri Bogu, h kateremu se zdaj poda, ga tako ojster odgovor ne čaka. Potem takem priprostemu človeku na zadnje ni ravno težko v nebesa priti.“ — Take in enake misli so mi že večkrat po glavi hodile. Toda, ker je naše življenje na tem svetu le čas poskušnje, in nobeden v nebesa ne more, kateri bi poskušnje srečno ne dostal; ima tudi priprosti kmetijski in delavni človek mnogo skušnjav, ktere ga le prelahko na napčni pot zapeljejo in v pogubljenje pripravijo, ako terdno ne stoji.

Poskušamo pa se na tem svetu, kakor se poskušajo potniki. Potnik, ki po pravem potu hodi, bo srečno prišel v zaželjeno domačijo; potnik pa, ki se pravega pota ne derži, domovine vidil ne bô. Tudi naše potovanje je ali Božja pot v nebesa, ali je pa hoja po širokej cesti v pogubljenje. Kedar si, ljubi delavni in kmetijski potnik! kako polovico svoje poti že prehodil, in zdaj nič več sam ne hodiš, ampak tudi ženo in otroke seboj vodiš, pripeti se ti kaj lahko kaka nesreča, če te tudi dozdej nobena ni zadela. Potnik zadeneš na marsikterega tovarša. Tu ti sedi za cesto mož s premodrim obrazom v starem, rujavem klobuku. In te nagovori, in ti pove, da gre ravno tisto pot in te bo spremil. Potoma ti čudno beseduje in modruje. Pripoveduje ti od slabih časov in kako huda da je že za dnar: kako mučivno in težavno je, dolgove imeti in ženo in otroke poverh; kako da z davki nič več ni shajati, posebno, če verh tega tudi še starši s tem, kar so si izgovorili, človeku nadlego delajo, in toliko časa ne umerjô; kako da mora toraj človek skerben in previden biti, ter gledati na krajcar. To ti menda vsaj greh ne bo, ako kdo za svojo družino skerbi. Neumnež bi bil, kdor bi v rečeh, pri kterih je kaj dobiti, tako tanjko vest imel. Tako ti mož, ki se ti je tovarša ponudil, pripoveduje; vmes pa pokašljeje, kakor bi neduho imel, dokler do razpotja ne prideta. Tu se pot na dvoje razcepi in tek desne prave ceste, po ktereji si dozdej potoval, se zvija

leva stranska pot, in tvoj tovarš ti pravi: Pojdiva po stranskej poti; mi je dobro znana; bova ložeje hodila in urniši stopila in poprej do mesta prišla. Misliš si: on ti že ve! ali pa morda še celo nič ne misliš, in greš za njim, kamor te pelje. Stranska pot pa pelje v mah in močirje, v katerem obtičiš, in s teboj vred tudi tvoja žena in tvoji otroci, in žalostno poginete; morda, da eden ali drugi tvojih otrok, ker je še mlad in lahek, čez močirje vteče in se reši!? Mož z rujavim klobukom pa te popusti, da se vtopiš, še bolj noter te porine, se ti zasmeja na vse gerlo, in proč zbeži in se spet drugega loti, da bi ga v enako nesrečo pripravil, ko tebe. — Ali poznaš tega moža? ali veš kdo je? Je hudi duh z imenom „lakomnost.“

Poglej! kedar človek gospodarstvo prevzame, se oženi in hiševanje začne na svojo roko, pridružijo se mu, brez da bi jih prosil, skerbni in večidel tudi dolgovni. — Nima nič več toliko časa za molitev; in med molitvijo, še celo v cerkvi, mu vse druge misli po glavi hodijo. — In kedar ima kaj kupiti, nič si iz tega ne stori, če v nedeljo ali praznik za kupčijo gre, in če bi tudi pri tem službo Božjo zamudil. — In kader kaj na prodaj postavi, laže, kakor bi orehe tolkel, da bi le svojo robo dražje prodal, in če je enega ali drugega prav debelo nalagal in prav gerdo ogoljufal, morda se mu še celo smeji in ga za norca ima. — In svojega lesa varuje, ker se mu smili; nič pa se mu ne vžali ali smili, v bližnjega delu posekati, kar mu ravno pod roke in pod sekiro pride. — Bratom in sestram ne da, kar jim gre; in kedar je starše z vedno nadležnostjo pregovoril, da so mu na posled gospodarstvo izročili, krati jim in noče dati, kar so si izgovorili, in bi se jih prav rad znebil, in bi prav rad vidil, da bi se mu vmaknili in se kmalo pod zemljo spravili. — Če mu žena oboli ali otrok boleha, ne gre mu po zdravnika, in ne poišče zdravila. Bi se preveč zatrosilo, pravi sam pri sebi, drugim pa pripoveduje, da bolnikov želodec nobenega zdravila ne sterpi, in da bolnik ne more nič povžiti. In bolna žena mora ravno tako govoriti, da ne more nič vživati in da jej nič v želodcu ne ostane. In če bi žena tako ne govorila, huda bi jej pela, in bi jo še klet in rotel k temu, da že spred boleznimi veliko terpi. — Otrok pa ne da učiti, ker se mu dnarja smili, in bi rajši imel, da bi mu že v otročjih letih služiti šli za plačilo. — S sosedi in drugimi ljudmi, katerih njive se tik njegovih derže, ima morda večkrat hud prepir in preklinjevanje in sovraštvo in morda mora katerokrat celo gosposka pravdo poravnati. — Morda tudi še v vse druge grehe zabrede, v zvijače in goljufije, tajeje pred gosposko, v krivo pričevanje ali celo krivo prisego, pred ktero nas obvaruj sam večni Bog. — Morebiti tudi, da ne zaide tako dalje, ker si misli hudi duh lakomnosti, kteri ga na niti ima: „Ga ne smem na enkrat v tako debele pregrehe zapoditi; vtegnil bi se vplašiti, in se spokoriti, le počasi moram krog njega hoditi in za njim stopati, in na lahko in rahlo ž njim ravnati, da že zmerkati ne bo, da je obseden in na potu proti pogubljenju.“

In tako se lakomnost od leta do leta v njegovej duši debeli in kakor jetra v pitanej goski narašča, dokler na zadnje Bog nič več prostora nima v njegovem sercu. Namesti Boga pa ima zlato tele za svojega Boga, kakor nekdanj Izraelci v puščavi. Tega moli in mu služi noč in dan na vso svojo moč. In kakoršen je njegov Bog, tak tudi on postane, od dne do dne neumniši. Tem bolj ko se namreč postara, tem manj časa ko mu je še živeti, tem manj živeža in obleke mu je še potreba za kratke dni življenja; tem lakomniši postaja. Drugim nič ne privošči, in morda da hudi duh lakomnosti že tudi njemu samemu nič več ne privošči, tako da prav prav revno živi, razun če pri drugih kaj dobi, da le svoje privaruje. In da njegovo blago, katero je s tolikim pôtom in trudom skupaj spravil, vendar enkrat med ljudi pride, mora ga smert zadušiti, ter silama ločiti od njegovega zaklada, ker radovoljno nič ne odda.

Toraj moder bodi in previden, ljubi kmetovavec ali rokodelec! in dokler je še čas, varuj se moža v rujavem klobuku in z opašnikom krog ledij, varuj se stranske poti in močirja. Pridno glej, in skerb imej, da bodo tvoji otroci marljivi in delavni, in da se kaj koristnega, kaj prida izuče; to jim bo naj boljša dota. Nikar, da bi se lakomnost tvoje duše prijela, kakor se prime mokrega krajcarja zeleni volčič t. j. da ne boš naj poprej z enim očesom na zemljo gledal, z drugim pa še le v nebesa; pozneje pa z obedvema na zemljo in z nobenim več ne v nebesa. To ti je huda bolezen oči, ktera se s tem konča, da se neprevidoma smert priplazi, in človeka, kedar je že prav lakomen, za vrat prime in v jamo trešči, pa ne le njegovega telesa, kakor je to pri drugih kristjanih, temoč tudi dušo s telesom vred, in to je huda strašna reč, če gre tudi duša navzdol. Dnar namreč je težek in doli vleče, če duša v dnarji, in dnar v duši tiči.

Vtegnil pa bi mi eden ali drugi besedo prerezati, ter reči: „Lahko govori, kdor svoj kruhek ima; ali če ima človek ženo in otroke in dosti dolgov, in včasih še celo ne ve, kje bi krajcar dobil, in si soli kupil; potem je vse druga!“ Nato vam odgovorim z neko resnično prigodbo:

Vbogi šivarček se je bil v tujem kraju oženil, in je po dolgem nasprotovanju mojster postal. Pa revež, nepoznan kakor je bil, ni nič dela dobil. Kar si je bil poprej privaroval, deloma je s tem porabil, da je lastno hiševanje začel, deloma za vsakdanji živež izdal, dokler naposled nima ne dela, ne kruha. Če pa kdo ženo in otroke ima, je stradež hujši in glad bolj boli, kakor dokler je v samskem stanu. Od dolgega stradanja, hudega pomanjkanja in velikih skerbi mu zdaj še žena oboli; in majhna hčerka, ki jima jo je Bog dal, je pri durih sedela, in milo jokala in jhtela, ker je lačna bila. In oče pred oknom stoji, bled spred silne žalosti in truden, ne spred dela, ampak od slabosti, ker že dolgo jedel ni. Bila pa je zunaj temna noč, prestrašna noč. Dež je lil, in huda sapa ga je v

okna metala, da je bilo groza in strah. In v sercu šivarjevem je bilo tudi temno, in milo žalovanje se je iz njega glasilo: „Ni je pomoči! — ni je pomoči!“ Na enkrat pa se mu serce vtaja, kakor na solncu led in sneg v južnem vremenu in vroči zdiheji se iz njega vzdigujejo. Goreče moli šivar k Njemu, kateri tudi orla ne pozabi, kedar lačen k njemu za živež kriči. — Pa kruha bi bilo le tako silno potreba, potreba še nicojšno noč; treba očetu in bolnej materi in hčerki pri durih! — Toda, kdo bi kruha prinesel zdaj, nicojšno noč, o tolikem deževji in tako strašnej nevihti? — Jaz tega ne vem; ti menda tudi ne: ljubi Bog pa ve to narediti!

Ko je šivar še molil s solznim očesom, prištorklja nekdo po temnih stopnicah, za kljuko prime, in vrata odpre. Bil je hlapec iz gostivnice unstran tiste hiše, v kateri je šivarček stanoval. Ondi je ravno tujec prenočeval, kateri bi si dal rad še tedajšno noč neko obleko narediti. Hlapec, da bi pri tako slabem vremenu dalječ ne hodil, stopi na uno stran k vbogemu šivarju, kateri je ravno Boga goreče na pomoč skliceval. Šivar se hitro s hlapcem pred tujega gospoda poda, revno oblečen in nekoliko plašen. Toraj ga gospod nezaupno pogleda, ter vpraša: „Ali bi si upal oblačilo prav narediti? Sukno, mu reče, je drago, in škoda, ako obleko skazi, bi bila velika; on pa je natančen v takih rečeh. Če si ne upa obleke dobro narediti, pristavi, mu bo rajši par grošev vergel, ker je sem prišel, in bo po drugega mojstra poslal.“ Vbogega šivarja je ta beseda sicer nekoliko spekla, toda dolga siroččina ga je vsega vkrotila, in mu ves žole iz želodca spravila. Toraj reče ves krotek in pohleven, da bo gospodu postregel, kakor želi.

Domu pridši se vsede in prime za delo. Je bil sicer truden in slab spred glada. Ali kedar mu je zaspanec oči stiskal, in mu je roka pešala, ozerl se je na bolno ženo in blede hčerko, in mu je spanje prešlo in se mu roka vterdila, in preden se dan zazna, bila je obleka gotova.

Ob obljubljeni uri jo nese gospodu. Gospod obleko pomeri in mu je prav po volji. Več mu plača, kakor je šivar rajtal, in ko se šivar nad tem veselja zjoka, stisnil mu je še nekaj dnarja v roko. Hvaležen in vesel se verne domu, in imel je zdaj živež za se, za ženo in otroka za nekatere dni. — Pa Bog več stori, kot človek prosi.

Imenitni tujec je ostal še tisti celi dan v mestu, v katerem je veliko znancev imel. Nameri se v neki tovaršiji, da je tujemu gospodu vbogi šivar na misel prišel, in ga je hvalil prav zvedenega in izurjenega mojstra. Kteri so vpricho bili, so si to zamerkali, in šivarju delat dajali; in mu posihmalo nič več ni manjkalo ne dela, — ne kruha.

Resničnih takih povest in zgledov nam ne manjka. Kažejo nam in spričujejo, da dobrotljivi Bog svojih ne zapusti. Kdor v Boga zaupa, dobil je še vselej potrebno o pravem času. Če se pa človek le preveč objeda, kako bo sebe in svojo družino preživel, je znamenje,

da mu res dnarja manjka; manjka mu pa še velikoveč terdne vere in pravega keršanskega duha. To pa je hujša revščina, kot je po-manjkanje dnarja in blaga.

Sklep.

Nikar toraj svojega serca preveč na posvetno blago ne navezujemo, nikar se v posvetno veselje ne zatopimo, kakor se zarije kert v zemljo! Marveč vbogajmo sv. Pavla, ki nam pravi in veli: „To vam rečem, bratje! čas je kratek; tedaj naj bodo tudi, kateri jokajo, kakor bi ne jokali; in kateri se veselé, kakor bi se ne veselili; in kateri kupujejo, kakor bi ne imeli; in kateri uživajo ta svet, kakor bi ga ne uživali; ker podoba tega sveta preide.“ (I. Kor. 7.) Amen.

Govor pri sklepu šmarnične pobožnosti v Dobu.

(Kako so Marijo vseskozi čestili; gov. M. T.)

„Glej; odsihmal me bodo srečao imenovali vsi narodi.“ Luk. 1, 18.

V v o d.

Serčno me je zveselilo, ko sem slišal, da hočete letos tudi vi po svoji zmožnosti k večji česti in slavi device Marije pripomoči, in šmarnično pobožnost z branjem, s sv. petjem in z molitvami obhajati. Zato sem že tedaj razodel željo, da vas bom kot vaš nekdanji duhovni pastir in znanec vsaj k sklepu te pobožnosti obiskal, ter nekoliko besed v slovo od maja meseca spregovoril. Ali ko premišljujem, o čem da naj bi vam v tem trenutku govoril, mi od preobilnosti in prelepote Marijnih čednost skoraj govorica zastaja, ker le večnemu Bogu samemu je znano, kolike zaklade svojega neizmernega bogastva in svojih milost je nad ono razlil, ktero si je On sam za svojo hčer, Njegov Sin za svojo ljubeznjivo mater, in sveti Duh za svojo neomadeževano nevesto izvolil. V tem premišljevanji vidim spolnjene njene besede, ki jih je v Bogu zamaknjena v preroškem duhu pri Elizabeti pela rekoč: „Glej! odsihmal itd.“, ker v resnici, kjerkoli Jezusa molijo, bodi si na vzhodu, ali zapadu, na jugu ali severju, ondi časté tudi njegovo deviško porodnico Marijo, ne kakor da bi nam ona sama iz sebe mogla kaj pomagati, ampak

zato, ker kot Božja in naša mati, kot kraljica nebes in zemlje, s svojimi prošnjami pri sedežu svojega Sina največ premore.

Kako prav je toraj, da se zapuščeni Evini otroci v dolini solz k svoji mogočni kraljici pri sleherni priložnosti, tako tudi s Šmarjnično pobožnostjo zatekamo, naj nas k temu ne le zato dodeljeni odpustki spodbadajo, ampak tudi češčenje sploh, ki so ga ljudstva vseh časov Mariji skazovale. Rad bi vas spodbodel, tudi zanaprej Marijo sploh čestiti in posebej obhajati Šmarjnične pobožnosti tudi še zanaprej. Zatoraj vam bom pokazal v nekterih prigodbah iz cerkvene zgodovine, koliko zaupanja da je ves keršanski svet skozi vse stoletja vedno na Marijo stavil. Začnem toraj v njenem imenu!

Razlaga.

Devico Marijo čestiti je tako staro, kakor katoliška cerkev sama. To nam spričujejo: sv. evangelist Lukež, sv. apostelj Jakob in učenec ljubezni sv. Janez. Tako sv. Lukež v svojem evangeliju marljivo in natančno skrivnost včlovečenja Sinu Božjega in vse tiste okoliščine popisuje, ki so z Marijo kakor koli v dotiki. Sv. Lukež nam je zapisal češčenje, s katerim je veliki angelj Gabriel Marijo pozdravil, in kako se je Marija kot dekla Gospodova Božji volji podverгла. Sv. Lukež nam pripoveduje, kako je Marija obiskala svojo teto Elizabeto in nam naznanja navdušeno pesem, ki jo je ondi pela. In v Rimu je še dan danes shranjena podoba matere Božje, ki jo je po ustnem zročilu še sv. Lukež naslikal. — Sv. Jakob, kot prvi Jeruzalemski škof, je spisal bukve, ki obsegajo ne le molitve in obrede, ki se imajo pri daritvi sv. maše v Božjo čast opravljati, ampak ki naj se opravljajo tudi na slavo Marije Device. In sveti Janez — kako je moral čestiti Marijo, ker mu jo je Kristus sam na križu za mater priporočil, in jo je učenec od tistega časa k sebi vzel in jo do konca njenega življenja pri sebi obderžal! Zato jo v skrivnostnem razodenju česti pod podobo čudovitega Božjega sedeža, ali pod podobo skrivnostnega oltarja, ali jo primerja z gospo, ki je s solncem oblečena, z 12 zvezdami krog glave obdana in ima mesec pod svojimi nogami. — In kako so jo vsi aposteljni sploh kot svojo preljubo mater ljubili in čestili, vidi se iz tega, ker so ob njeni smrti, akoravno že križem svet razkropljeni, vendar vsi zopet v Jeruzalem prišli, da bi le še enkrat videli njeno milo, materno obličje.

Koliko zaupanja in češčenja so na dalje učenci aposteljnov v 2. stoletju Mariji skazovali, spričuje nam sveti Ignaci, ki je bil učenec sv. Janeza in 40 let škof v Antiohiji. Tako v nekem pismu prosi Marijo, da naj „novo spreobrnjene kristjane v sv. veri poterdi, ker ona je v preobilnosti Božjih gnad in hrani v svoji duši zaklad vseh čednost.“ Ravno tako jo že prvi cerkveni učeniki imenujejo

„mater Božjo, nedolžno golobico in vselej devico, drugo boljšo Evo, ki je peklenski kači glavo sterla.“

V 3. stoletju se med častivci Marijnimi posebno odlikuje sv. Gregori, s priimkom: „čudodelnik.“ Poklican na škofijski sedež mu neko noč ne dá zaspati, ker bil je v silnih skrbih, kaj naj bi storil in kaj učil. Po noči vidi prikazen častitljivega starčka v veličastni podobi in obleki. Zamaknjen v to podobo ga spoštljivo vpraša, kdo je in kaj da hoče. Prikazen mu odgovori, da je od Boga poslan in da mu hoče njegove dvome razložiti. To mu je bilo v veliko tolažbo in še bolj je bil oveseljen, ko vidi svojo spalnico prečudno razsvitljeno in neko gospo v nepopisljivi lepoti, ki je vse pozemeljsko presegala. Strah ga jame sprehajati, ter od prevelike te svitlobe zatisne oči. Na to sliši gospo starčku reči, da naj ga poduči in mu pokaže pravo pot. Ta prikazen je bila prikazen sv. evangelista Janeza, in device Marije. To je sv. Gregori kot škof očitno svojim vernim pridigoval, in jih z naj gorečnimi besedami podbadal, naj da Marijo zvesto čestijo. Rekel jim je: „Ktera hvala bila bi zadosti, njeno neizmerno lepoto čestiti? Ktere pesmi bi zadostile tisti, ki jo vsi nebeški duhovi povišujejo?“ Imenuje jo: „oljkino drevo, ki ga je sv. Duh s svojo gnado obsenčil in rodovitnega storil.“ Imenuje jo: „cveteč vert veselja in neumerjčnosti, v katerem je bilo drevo življenja zasajeno. Ona, pravi, je čest devic, veselje in tolažba mater, vogelni kamen vernih, popolna podoba svetnikov.“ In glejte! pod Marijino obrambo je konec svojega življenja zamogel reči: „17 nevernih zapustim v svoji škofiji, med tem da sem le 17 vernih našel, ko sem škofijstvo nastopil.“

V 4. stoletju nahajamo česčenje device Marije v posebnem cvetu. Tu nam kakor luči svetijo: cesar Konstantin, ki je mesto Carigrad od 318 škofov v čest device Marije dal posvetiti; njegova mati Helena, ki je nad grobom device Marije v Jeruzalemu dala krasno cerkev sezidati. Od cerkvenih učencev tega stoletja, od sv. Atanazija, Efrema, Gregorja Nac., Epifanija, sv. Ambroža, Janeza Krizostoma, Hieronima in sv. Avgüstina ne bom omenjal, ker njihovo česčenje do Marije se v vsacih boljših molitevnih bukvah nahaja. — V tem stoletju pa tudi vidimo očitno kazen Božjo nad krivovercem Arijem, ki je Kristusu Božjo natoro odrekal, in toraj tudi Mariji jemal čest matere Božje. Ta krivoverec Arij, za voljo kterega je bil sv. Atanazi petkrat s škofijskega sedeža v Aleksandriji v sužnost pregnan, vedel je s svojimi zvijačami tako deleč pripraviti, da so ga že v procesiji kot škofa z največimi slovesnostmi v stolno cerkev Carigradsko spremljevali. Škof tega mesta, čestitljiv starček, zateče se k Bogu, se zapre v cerkev, se verže pred oltar na svoj obraz in moli: „Gospod, ako ima Arij v cerkev sprejet biti, prosim te po tvojem usmiljenju, vzemi me poprej iz tega sveta: ako se pa hočeš svoje cerkve usmiliti, česar trdno zaupam, tedaj ne pripusti, da bi bila v zasmeh in zasramovanje sovražnikom!“ in

kaj se zgodi? Arij že blizo cerkve med procesijo na enkrat ves obledi, gre na stran, in ko po dolgem čakanju nazaj ne pride, gredo ga iskat, ter ga najdejo ležečega v kervi in ves drob zraven njega na tleh ležati. S perstom so kazali tisti kraj in ga imenovali „spomin Božjega maščevanja,“ ker je Jezusu in Mariji spodobno čest odvzel.

Kaj enakega se je zgodilo v 5. stoletju s krivovercem Nestorijem, ki je učil, da je „razvada in zmota, devico Marijo mater Božjo imenovati, ker jej to čestno ime ne gre.“ Od cerkvenega zbora v Efežu v l. 431 obsojen je nosil še živ na svojem obličju znamenja Božjega prekletstva. Nagnjusni turovi in garje se mu spusté po vsem životu, červi so ga živega jedli in jezik mu je segnil, ter je v teh bolečinah sklenil svoje bogokletno življenje. — Pač mi ni treba opomniti, da so take strašne in očitne šibe Božje češčenje Marijino med kristijani zmiraj bolj povzdigovali.

Koliko čest do Marije so kralji in cesarji imeli, imamo izgled nad cesarjem Karlom Velikim in nad Ogerskim kraljem sv. Štefanom. Pervi je sezidal v mestu Ahen na Nemškem kralji na čest tako slavno in velikansko cerkev, kakoršne večerne dežele še nikoli niso videle, ter jo je prebogato olišpal in obdaroval. Sam papež Leon III. jo je vpričo velike množice knezov in visocih gospodov posvetil. V tej cerkvi počivajo tudi njegovi telesni ostanki. — Sveti Štefan, Ogerski kralj, je sezidal potem, ko si je vse prizadjal, da je Ogerski narod katoliško vero sprejel, v mestu Stulweissenburg prelepo in veličestno cerkev v čest matere Božje, in od tistega časa Ogri Marijo imenujejo „naša Gospa,“ in kujejo njeno podobo na svoj denar.

Veliko je v čest Marijino na dalje pripomogla prigodba v 13. stoletju, ko je hiša sv. družine v Nazaretu zginila in po angeljih prenešana bila v Dalmacijo. Gojzd, kjer so hišo našli, je bil neke pobožne gospe, „Lavreta“ po imenu. Hiša se je toraj imenovala „lavretanska hiša,“ in litanije složene v čest Marijino imenujejo se od tod še sedaj „lavretanske“ litanije.

V 14. stoletju je sv. Dominik v čest matere Božje zložil molitev sv. Roženkranca, po kateri se je ne le na tavžente in tavžente krivovercev Albigenzov spreobrnilo, ampak so tudi po njej kerščanske armade na morju pri Lepantu Turke slavno zmagale, po kateri zmagi je bilo 15.000 kerščanskih sužnjev rešenih, in še sedaj v spomin na to zmago praznik roženkranske nedelje obhajamo.

V 17. stoletju sta med drugimi sv. Frančišek Salezijan in sv. Vincenci Pavlanski k česti in slavi Marijini največ pripomogla, in v l. 1683 so naše armade pod vodstvom Poljskega kralja Sobieskega Turke z bojnim klicem: „Marija je naša pomoč!“ slavno premagale in jih za vselej odpodile, za česar voljo obhajamo praznik Marijinega imena.

Proti koncu 18. stoletja je živel sv. Alfonz Liguorjan, čegar ljubezni do Marije bi pač nihče ne mogel prekositi. Njej na čest se

je vsako saboto ob vodi in suhem kruhu postil; njej na čest vsako saboto pridigoval; njej na čest vsak den trikrat klečé angeljsko češčenje in sv. roženkranc molil, in nikdar ni ne iz hiše šel ne v hišo stopil, da ne bi bil Marije pozdravil. Imenoval jo je svojo ljubo mater, svojo pomočnico, svoje upanje, najljubeznjivšo mater človeškega rodu, pribežališče grešnikov. V njeno čast in slavo je spisal prelepe bukve pod imenom: „Lepote Marijine.“

V konec 18. stoletja spada tudi začetek Marijine pobožnosti v mesecu maju ali „Šmarnice.“ Začela se je ta pobožnost v Rimu, kjer so brezbožni posvetnjaki ravno maja meseca najbolj svoje razuzdanosti vganjali. Majhina kopica pobožnih duš se je toraj zbrala pred s cveticami ozaljšano podobo matare Božje, kjer so njene čednosti z branjem in v molitvah premišljevali in njej na čest pesmi skladali, v ta namen, naj bi Marija po svoji mogočni priprošnji pri Bogu spreobrnjenje grešnikov sprosila. Papeži in škofje so to pobožnost podpirali in Pij VII. je na vsaki den tega meseca Marijinim častivcem 300 dni odpustkov dodelil, ki se zamorejo tudi dušam v vicaht v prid obrniti. Kdor pa še med tem časom vredno zakrament sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa prejme, postane popolnoma odpustka deležen.

Ne bom vam dalje pravil, koliko ljubezen in zaupanje imajo sedanjí papež Pij IX. do device Marije, ker ste morebiti sami slišali, da so bili v svoji mladosti na njeno priprošnjo v neki bolezní prečudno ozdravljeni, ko je vsa zdravniška umetnost nad njimi obupala, ter so poleg te obljube mašnik postali. Zato so ravno ta papež poprej pobožno misel, da je bila Marija brez madeža izvirnega greha v maternem telesu sv. Ane spočeta, za versko resnico povzdignili.

Ne bom vam našteval bratovščin, ki so v Marijino češčenje vpeljane, ne cerkev, ki so v njeno čest zidane, ne oltarjev, ki jih romarji obiskujejo, ne brez števila bukev, kjer so njene čednosti popisane, ne brez števila pesem, ki njeno slavo razglasujejo; ne bom vam pravil od tavžent in tavžent čudežev, ki so se po njej godili. Le to rečem, da bi vas v začetí pobožnosti do Marije poterdil: Dragi moji! ljubite, čestite Marijo za Bogom najprej, da prosi za hudo stiskano cerkev, za papeža in vse duhovne pastirje sv. katol. cerkve, da bi svoje ovčice prav vladali; da prosi za vašo faro in sosesko, sprosi rast in Božji blagoslov žitnemu polju, sprosi za starše in otroke, za nedolžne in pravične, da bi stanovitni ostali do konca; prosi za spreobrnjenje grešnikov, tolažbe in pomoči vsem nesrečnim; prosi za srečno zadnjo uro umirajočim, ter za srečo, blagor in zveličanje vsem v Gospodu! Amen.

Nagovor pri sv. obhajilu šolarjev

na god sv. Alojzija, varha mladine.

(Nauki iz življenja tega svetnika; gov. F. R.)

V v o d.

„Pustite otročiče k meni priti, zakaj njih je nebeško kraljestvo,“ tako je nekdaž rekel ljubi Jezus, naš Bog in Zveličar. Iz teh besed vidite, ljubi otroci! da je Jezus otroke posebno rad imel, ž njimi se je rad pogovarjal in veselil. Sprevidite pa tudi, da so otrokom sv. nebesa obljubljene, in dosegli jih bote, ako bote na svetu zmiraj pobožno živeli. Da bi pa vi od danes naprej rajši Bogu dopadljivo živeli, zato vam hočem praviti o nekem svetniku, kateri je bil priden otrok, prav priden šolar in posebno pobožen mladeneč. Lepo me poslušajte, kaj vam povem.

Razlaga.

1. Pred tri sto leti je bil na Laškem rojen otrok, kateremu so pri sv. kerstu dali ime Alojzi. Bil je imenitnega stanu, njegov oče so bili knez Ferdinand Goncaga. Njegova mati Marta Tana so bili prav pobožna žena; svojega otroka so učili že v zgodnji mladosti Boga spoznavati, moliti in pobožno se obnašati. In čudno je bilo viditi, kako je mladi Alojzi svojo mater v česti imel in ubogal. Ko je v molitvi vzdigoval svoje rokice proti nebesom, tedaj je bil bolj podoben angelju iz nebes, kakor kakemu človeškemu bitju. — Otroci moji! učite se od sv. Alojzija svoje molitve zvesto opravljati. Zjutraj ko se zbudite, in zvečer preden greste spat, priporočujte se sv. angelj-varhu, prečistej devici Mariji in tudi sv. Alojziju, da bojo vas grehov varovali, in pri Bogu tudi za vas prosili. Ne pozabite nikdar molitve zjutraj, ko vstanete in zvečer, ko leč greste!

2. Njegov oče so hotli, da postane mladi Alojzi kedaj kak imeniten vojščak; zato so ga že prav mladega seboj jemali, ko so hodili vojake ogledovat ali muštrovat. Tukaj je slišal nekaj nespodobnih besed, kakor jih vojaki večkrat med seboj imajo. Take besede je potem tudi on večkrat izgovarjal in zraven klel, čeravno sam ni vedel, kaj take besede pomenjajo. Ko so njegov učenik pozneje Alojzija posvarili, da tega ne sme, da so to grešne besede; potem je svojo navado tudi hitro pustil, in takih besed ni več govoril. On si je tudi predvzel, da med take ljudi nikoli več ne pojde, kateri med seboj gerde pogovore imajo. — Glejte, ljubi otroci! tudi vi slišite včasih od drugih ljudi gerde besede, ne govorite gerdo za njimi. In kedar slišite druge otroke kleti ali hudo govoriti, pojte naprej od njih. Ne hodite nikoli med take, kateri kolnejo in klafajo, ali memogredoče ljudi dražijo in zmirjajo.

3. Komaj osem let star je prišel Alojzij v mesto Florencijo, da bi se tam učil, šolo obiskoval in si potrebnih znanosti pridobil,

Iz Florencije so ga poslali v Mantuvo, da se je tam še dalje učil, tudi latinskega jezika in drugih reči. O Bogu je vedel že v svojem dvanajstem letu tako lepo govoriti, da so tudi že odrasčeni ljudje se le čudili temu otroku. — Ljubi šolarji! šolo obiskujete tudi vi; bodite pa tudi pridni kakor sv. Alojzi in učite se radi. Pozneje, ko bote že odrasli, potem bote še le prav spoznali, kako koristno in dobro da je za vas, da se učite v šoli keršanskega nauka, brati, poštovati in pisati.

4. Izmed vseh čednost je sv. Alojzi posebno eno v česti imel, ta je bila sv. čistost. Nikdar ni bilo slišati iz njegovih ust kake gerde ali nesramne besede; nikdar ni hodil med take ljudi, kateri so nečedno govorili; še mislil si ni kaj hudega, še manj pa pozelel. Ko je hodil iz šole domú, tedaj je hodil mirno in tiho z večidel pobešenimi očmi. On ni zijal okoli, ni zmirjal memogredočih, ni vpil ali tepel se z drugimi fanti. — Fantiči in deklice! bodite vi tudi v tem podobni sv. Alojziju. Izvolite si nedolžnost in čistost za najpervo in najlepšo čednost. Kako lepi so vendar nedolžni mladenči in čiste device, oni imajo čest pred Bogom in pred ljudmi. Kako gerdo in nesramno je pa, ako otroci gerde pogovore med seboj imajo in nespodobno se obnašajo, ako na pol nagi okoli letajo, ali druge hudobije uganjajo. Otroci, kedar ste sami v gori, ali vkupej na samotnej paši, in kedar se kopat hodite; ne pozabite nikdar, da vas vidi oko vsevedočega in presvetega Boga. Ne pozabite, da vaš angelj varh stoji zraven vas, čeravno ga ne vidite; on vas bo pred Bogom hvalil ali tožil, kakor že zaslužite. Ljubi otroci, bodite zmiraj prav čistega serca!

5. Mladeneč Alojzi je lepo odrasel, bil je pobožen, priden, nedolžen in postal menih Jezuit. V samostanu ko menih je živel še bolj pobožno, prav po angeljsko je bilo njegovo življenje. Ker je pa Bogu dopadel, zato ga je Bog k sebi vzel. Se komaj 23 let star je sv. Alojzi že mirno dal svojo dušo Bogu nazaj; umrl je v Rimu l. 1591. Ko je umirati začel, rekel je nekemu zraven sebe: Jaz grem pred Boga, vendar grem prav veselo! — Ljubi šolarji moji! prej ali slej pride tudi za vas tista ura, da bote šli pred Boga in zapustili to življenje. O živite zmiraj tako, da bote nekđaj z veselim srcem zamogli pred Boga iti na sodbo.

S k l e p.

Sveti Alojzi je sprejemal vsako nedeljo presv. Rešnje Telo. Tri dni se je na to pripravljaj, in tri dni se je potom za sprejeto dobroto zahvaljeval. Ljubi šolarji! tudi vi bote zdaj sv. obhajilo sprejeli; pripravite se prav lepo in dobro na to. Svojo najlepšo zahvalo pa zamorete s tem pokazati, da od zdaj naprej še bolj pobožno živite, rajše ubogate in se bolj učite. Spominjajte se radi sv. Alojzija, varha mladine; bodite vselej tako pobožni kakor on, potem se bote kedaj tudi z njim v nebesih veselili. Amen.